

כדי לקיים ב' מקראות והא כיצד הו' מיוצאי מצרים שהוציא ממצרים י' בניו ומתו במדבר נוטל אביהן חלקו ממצרים ונוטל י' חלקים בשביל בניו שיצאו ממצרים אע"פ שמתו במדבר היה מבאי הארץ שנולדו לו י' בניו במדבר והכניסן לארץ אע"פ דלא יצאו ממצרים נוטל חלקו וי' חלקים של בניו שהן באי הארץ היה מיכן ומיכן שהוציא י' בניו ממצרים והכניסן לארץ ישראל דבאי הארץ היה נוטל חלקו מיכן ומיכן מיוצאי מצרים י"א חלקים מבאי הארץ י"א חלקים ומרגלים שיצאו ממצרים ומתו במדבר יהושע וכלב נטלו חלקן של מרגלים כדאמרין לקמן חיו מן האנשים ההם שחיו בחלקן והא דתניא כ"י יאשיהו הוא דאמר לעיל ליוצאי מצרים נתחלקה הארץ והבנים של מתלוננים וכו' עדת קרח נטלו בזכות אביהן שיצאו ממצרים וזכות אבי אמוחם. ונתתי אותה לכם מורשה באותה פרשה כ"י כתב בה ולא שמעו אל משה מקוצר רוח כתב האי קרא: היינו דכתיב בין רב למעט דמשמע בין שהיה רב כשיצאו ממצרים שהיו לו י' בניו ומתו ה' אע"פ כ"י חלקים לפי רובא שיצא ממצרים. למעט משיבא ממצרים היו לו ה' בניו ואחר כך נולדו כפי מיעוטו שיצא ממצרים.

ועוד הקשה דמאי פריך לקמן אלא למאן דאמר לזאי הארץ אמאי כוונתו בני יוסף (לכן) [ולפיך] פר"ת כך שפיר כוונתו למאן דאמר לזאי הארץ כמו למאן דאמר ליוצאי מצרים דמ"מ לא נטלו אלא כפי מה שהיו האבות שילאו ממנצרים כיון שכל אבות ישראל חולקין בשוה אבל אם אין חולקין בשוה אלא אחין אחי שפיר הא דפריך ואע"פ שהיו אבות בני יוסף מועטין הרי החזירו להן זניהן לפי מה שנתרבו וארץ לומר לפר"ת שאין מחזירין אלא לאותן אבות שזאתו שצט ולא לכל ישראל והכי משמע לשמות מטות אבותם ינחלו דוקא לאבות שזאתו מטת ורזינו חס דחק לתרץ צענין אחר ודוחק: **מבאן ומבאן** נושא חלקו **מבאן ומבאן**. צאדס א' איירי שנטול ז' חלקים בשביל עצמו שהיה מיוצאי מצרים ומבאי הארץ כדמוכח בתוספתא שצביא בקונטרס עצמו דקתמי ר"ש אומר אף נתחלקה ליוצאי מצרים כיצד היה מיוצאי מצרים ולא מערבות מואב מבאי הארץ ולא מיוצאי מצרים נוטל חלק מבאן ומכאן וכו' וכן היה ר' שמעון אומר יהושע וכלב נטלו שלשה חלקים בארץ שהיו מיוצאי מצרים ומן העומדים בערבות

מואב ונטלו חלקם של מרגלים ותימיה דא"כ יהושע וכלב מחמת ציאת הארץ נמנו בערבות מואב דהא כתיב לאלה תחלק הארץ ואם כן בערבות (ו) נמנו יתרים מצני ס' דהא יהושע היה בן מאה ועשר ולא פרגס את ישראל אלא כ"ח שנה וכן כלב היה נמי בן שמונים כדכתיב (יהושע יד) בן ארבעים שנה אנכי בשלום משה עבד ה' וגו' ולא גמרינן מערכין כדגמרינן לקמן (ו) דלא נגזרה על בן ס' מערכין אע"ג דכתיב במנין של ישראל מבן עשרים ומעלה לא גמרינן מעלה מערכין (ז) ומדמנו בערבות מואב יתרים מצני ס' נמנו כמו כן במדבר סיני וא"כ היכי כתיב במנין של ערבות מואב וצאלה לא היה איש מפקודי משה וגו' ולא נותר מהם איש כי אכל כבן יפונה ויהושע בן נון וכיון דנמנו יתרים מצני ס' הלא נשאר יאר בן מנשה ומכיר בן מנשה שנולדו צימי יעקב ולא מתו עד שנכנסו לארץ כדאמרין לקמן דלא נגזרה גזרה על פחות מבן עשרים ויתרים מששים ונראה לרש"י דהכי קאמר קרא וצאלה לא היה איש מפקודי משה ואהרן שהיו ראויין שתגור עליהם גזירה כי אם כלב בן יפונה ויהושע בן נון דלא היו בני ס' במנין ראשון:

בשלמא דמ"ד ליוצאי מצרים היינו דכתיב לרב תרבה נחלתו. כלומר לרב ציציאת מצרים תרבה אע"פ שהוא מועט בכניסתו לארץ ולמעט ציציאת מצרים תמעט אע"פ שהוא עתה רב בכניסת הארץ דהכי דריש בסיפרי כמו שהציא בקונטרס דתניא צהדיא לרב תרבה הרי שילאו עמו י' בניו ממנצרים ובכניסתן לא נמלאו אלא חמשה קורא אני עליהן לרב תרבה פירוש שנטולין חמשה ששאריו עשר חלקים הרי נתרבה נחלתן ומיהו סיפא לא דמילא עשה דקתמי שילאו עמו חמשה בניו ממנצרים ובכניסתן נמלאו עשרה קורא אני עליו למעט תמעט דהשתא נחלת אותן חמשה לא נתמעטה צמה שנמלאו עשר דמ"מ נוטלין ה' חלקים³ וחמשה

לאילו ולאילו. ליוצאי מצרים ולזאי הארץ. וחזרה לית ליה להאי תנא ומתני' מתוקמא שפיר אליציה דבנות ללפחד לדידיה נמי נטלו ג' חלקים דהא אית ליה נמי ליוצאי מצרים נתחלקה הארץ ולא אמרינן לעיל (ע"א) תנן כמאן דאמר ליוצאי מצרים נתחלקה הארץ ולא אמרינן מתניתין רבי יאשיהו היא משום דמתוקמא נמי כ"י שמעון בן אלעזר: **היה מיוצאי מצרים** (א) (ולא מבאי הארץ) כ"י. הכי פירושו אם היה מיוצאי מצרים ולא מבאי הארץ כגון ראובן שילא ממנצרים והוא בן כ' והוליד בניו במדבר ומת ראובן ובניו היו טפלים בכניסתן לארץ ואינן יכולין לנטול בשביל עצמן לפי שאינן בני עשרים נוטלין זניהן חלק אחד בשביל ראובן שהיה מיוצאי מצרים: **היה מבאי הארץ**. ולא מיוצאי מצרים כגון ראובן שהוליד בניו ממנצרים ומת ממנצרים והבנים היו טפלים ציציאתן וכשנכנסו לארץ היו בני עשרים נוטלין כל אחד חלקו עם צאי הארץ. אי"נ כשיצא ראובן ממנצרים לא היה בן עשרים והוליד בניו במדבר ומת ראובן והבנים נכנסו לארץ נוטלין חלקן בשביל שהן צאי הארץ אם הם י' נוטלין י' חלקים: **היה מבאן ומכאן**

כגון ראובן שהיה בן כ' כשיצא ממנצרים והוליד בניו במדבר ומת והבנים היו בני כ' בכניסתן לארץ נוטלין חלקן בשביל עצמן שהן צאי הארץ ונוטלין נמי חלק אחד בשביל אביהן שהיה מיוצאי מצרים. ויש מפרשים היה מכאן ומכאן צאדס אחד מיירי שהיה מיוצאי מצרים ומבאי הארץ כגון שילא ממנצרים יתר מבן ששים וכנסו לארץ כדאמרין לקמן [קרא]: לא נגזרה גזירה ביתר מבן ששים דהוה ליה האי צבא עצמו מיוצאי מצרים ומבאי הארץ הלכך יטול שני חלקים ולא מילתא היא דמשום צאי הארץ לא יטול דכי כתיב [במדבר כו] לאלה תחלק הארץ אבני יוצאי מצרים הוא דכתיב שלא היה בהן איש מפקודי משה ואהרן הכהן ולא איוצאי מצרים עצמן קאי ומיהו יש ללמוד דנוטל שני חלקים מדתני בתוספתא [פ"ו ה"ג] וכן היה ר' שמעון אומר יהושע וכלב נטלו ג' חלקים צמחלה שהיו מיוצאי מצרים ומן העומדים בערבות מואב ושנטלו חלקם של מרגלים: **מרגלים**. אף על פי שהיה (א) לבניהן שצאו לארץ לנטול חלק אביהן שהיו מיוצאי מצרים אפילו הכי לא נטלו אלא יהושע וכלב נטלו חלקן כדכתיב [במדבר יד] חיו מן האנשים ההם לקמן בשמעתין [קרא]: שחיו בחלקן שאמרה תורה נחמיצ רשע יבא לדיק ויזכה בחלקו דמקרא שמעינן שלא היה למרגלים ומתלוננים ועדת קרח חלק בארץ מדקאמרי צנות ללפחד אבינו מת במדבר [במדבר כו] והוא לא היה בחורן העדה אלו מרגלים הנועדים על ה' אלו מתלוננים עדת קרח כמשמעו למה יגרע שם אבינו מאחר דלא היה לא ממרגלים ולא ממתלוננים ועדת קרח מכלל דכל הנך לא נטלו זניהן חלק בארץ צכות אבותיהן: **מסלוננים ועדת קרח**. לקמן [קרא]: מפרש מתלוננים שבעדת קרח דהיינו חמשים ומאתים איש ולא היה להם חלק בארץ שלא נטלו זניהן את חלקן אע"פ שהיו מתלוננים מיוצאי מצרים אלא כמאן דליתנהו דמו וחבו כל השצטים בחלקם כאילו נתחלקה ליוצאי מצרים בלא מתלוננים ונתרבה חלק כל אחד ואחד פורתא. והאי תנא סבירא ליה ליוצאי מצרים נתחלקה הארץ היא דאמר לאילו ולא נתחלקה הארץ: **הבנים**. של מרגלים ומתלוננים שצאו לארץ ולא היו יכולין לנטול בשביל אביהן שיהיה ראיין להן לנטול בשביל אביהן עצמו שהיה מיוצאי מצרים אבל חלק אביהן שהיה ראיין להן לנטול אס לא היה לאמותיהן אחין. ולקמן [ק"ט]. מוקי להך סיפא אפילו למאן דאמר לזאי הארץ נתחלקה וכגון דלא היו בני עשרים כשנכנסו לארץ דלא נטלו בשביל עצמן אלא נטלו ע"י חזרה שהחזירו בני אבי אביהן ובני אבי אביהן נחלה שלקחו זניהן לזניהן כדכתיב [במדבר כו] לשמות מטות אבותם וחזרו והורישו לבניהן ולבני המתלוננים עמהן דבני צבים הרי הן כבנים: **ממאי**. דהאי אבותם על יוצאי מצרים קאמר דילפינן מיניה ליוצאי מצרים נתחלקה הארץ דלמא לשצטים קאמר י"ב בני יעקב להם נתחלקה הארץ ולא ליוצאי מצרים קאמר: **והיוצאי מצרים קאמר להו**. דודאי להם נאמר פסוק זה: נראה צעניי דה"ג בשלמא למ"ד ליוצאי מצרים נתחלקה הארץ היינו דכתיב לרב תרבה נחלתו ולמעט תמעט נחלתו אלא

א) בפי"י תנא, ב) אף בגרסא דחלק את דארץ לשמות מטות אבתם יתקלו: במדבר כו נה והבאתי אתכם אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אתה לאברהם ליצחק וליעקב ונתתי אותה לכם מורשה אני יי: שמות ח ו לרב תרבה נחלתו ולמעט תמעט נחלתו איש לפי פקדויו יתן נחלתו: במדבר כו נה

הגהות הב"ח
(א) רש"ב"ם ד"ה מרגלים אע"פ שהיה ראוי לבניהן וכו' האנשים ההם ואמרי' לקמן: (ב) תוס' ד"ה מבאן וכו' וא"כ בערבות מואב נמנו: (ג) בא"ד כדגמרינן לקמן בסוף דף קכא דלא נגזרה גזירה על יתרים מבני ס' מערכין:

מוסף תוספות
א. ע"ן ש"מ"ק בשם גליין מוס'. ב. [ד'הרי הן נוטלין חלקם משלהם כבתחלה. רע"ז יונה.